

Ekskursjon til Bohuslän

Det inviteres med dette til en fellestur for avdelingene i
Buskerud, Telemark og Østfold.
Medlemmer fra andre avdelinger er også selvfølgelig velkomne.
Ta med venner og bekjente – vi fyller opp bussen!
”Først til mølla ...”.

Vi anbefaler at de som kommer fra vestsida av Oslofjorden reiser Horten-Moss med ankomst Moss kl. 0900. Der stiger man om bord på vår turbuss sammen med eventuelle andre som kan komme til Moss. Bussen reiser direkte til Fredriksten festning der øvrige deltakere stiger om bord.

Tidsramme for turen:

*Kl. 0900: Avreise Moss. Kl. 1000: Avreise Fredriksten festning
Kl. 2030: Ankomst Fredriksten festning. Kl. 2200: Ankomst Moss.*

Søndag 14. juni kl. 1000

Ekskursjon: ”På ville veier i Bohusläns historie”.

Norsk historie i svensk landskap.

*Besøk på Bohus festning, Ragnhildsholmen,
Kungahälla*

Frammøte: Fredriksten festning – parkeringsplassen. Buss.

Kostnad: Veiledende pris: kr. 800,-/pers. (som inkluderer buss, billetter, mat, guide)

Påmelding: Innen 25. mai (bindende) til:

Svein Norheim: Festningsstredet 4, 1767 Halden
sveinor@halden.net

Bohus festning:

Historisk sett har Bohus festning vært sentral for Norge og Sveriges forhold til hverandre, så vel fredelige som fiendtlige. Det var på denne festningen det norske riksrådet kom sammen i 1331 for å erklære Magnus Eriksson for myndig, og det var også her Håkon VI Magnusson ble hyllet som Norges konge år 1344.

Det var den Norske kongen Håkon V Magnusson som tok initiativet til å starte byggingen av festningen år 1308. I starten ble trevirke benyttet, men etter hvert ble festningen forsterket med stein. Resultatet var at den etter hvert fikk status som et av Nordens sterkeste festningsverk. Borgen som kontrollerte grenseelven Göta elven ble snart et av Norges viktigste, og Bagaholm, holmen der festningen ligger, var opprinnelig et tingsted for Vikens lagdømme. Gjennom historien er Bohus festning blitt beleiret hele 14 ganger, men den har aldri vært inntatt av fiendtlige styrker.

I 1658 ble Bohuslän avstått til Sverige og Bohus ble et svensk festningsverk.

Ragnhildsholmen

Borgen på Ragnhildsholmen, belägen vid Nordre älv utanför Kungälv, anlades på 1250-talet av Håkon Håkonsson. Läget tyder på att den tillkommit för att bevaka infarten till staden Kongahällas hamnområde. Borgen var helt omfluten av vatten och den ansågs vara den starkaste i Norden på grund av sitt fantastiska läge på en dominerande kulle. Det finns inga skriftliga belägg för att borgen skulle ha varit använd efter år 1311. Då lät kung Håkon borgen förfalla till förmån för byggandet av Bohus fästning som hade ett strategiskt bättre läge på Bagaholmen. Den nya fästningen blev som ett lås mellan tre länder när uppdamningen efter det stora jordfallet i Göta älv började luckras upp.

Kungahälla

Första gången Kungahälla nämns av samtida historiska källor är av en normandisk författare 1135. Då hade staden stor politisk betydelse och ett par årtionden senare nämns staden i ett arabiskt geografiskt verk.

En som senare kom att skriva om Kungahälla var Snorre Sturlasson. Han beskrev bland annat hur staden under kung Sigurd Jorsalafar i början av 1100-talet förstärktes av ett kastell med vallgrav och att staden fick en kyrka och blev därmed Norges största stad.

År 1101 möttes de tre nordiska kungarna Magnus Olavsson (Magnus Barfot) från Norge, Inge den äldre från Sverige och Erik Ejegod från Danmark för att sluta fred i det så kallade Trekungamötet. Exakt var detta möte utspelade sig är inte fastslaget. Enligt Snorre skedde det i Kungahälla, men andra källor går att tyda som att mötet skedde på Ragnhildsholmen. Enligt Snorre giftes Inge den äldres dotter Margareta bort med kung Magnus Barfot vid detta tillfälle för att bekräfta freden. Efter detta fick hon namnet Margareta Fredkulla.

Men Kungahälla var inte bara kungarnas stad utan fungerade också som mötesplats för köpmän och handelsmän långväga ifrån.

Under 1200-talets mitt spelade Kungahälla en viktig roll som konungariket Norges sydligaste utpost. Kung Håkon IV Håkonsson (Håkon den gamle) lät under 1250-talet uppföra en ringmursborg på Ragnhildsholmen som skydd för staden. I och med denna borg bildade norrmännen ett effektivt lås för Nordre älv, som på denna tid kort och gott kallades för *Älven*.